

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ความพยายามที่สำคัญประการหนึ่งในวงการศึกษาก็คือ ความพยายามที่จะค้นหาองค์ประกอบต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการเรียน อันจะเป็นแนวทางในการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ใช้ความสามารถและศักยภาพของคนเพื่อก่อให้เกิดการเรียนรู้มากที่สุด องค์ประกอบที่สำคัญประการหนึ่งคือความแตกต่างระหว่างบุคคล ดังที่ จอห์น ฟราย (John P. Fry 1970 อ้างถึงในไชยยศ เรืองสุวรรณ 2526 : 181) ได้ทำการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับลักษณะของความแตกต่างระหว่างบุคคลในเรื่องการเรียนรู้และพบว่าความแตกต่างระหว่างบุคคลในเรื่องการเรียนรู้นั้นมีตัวแปรที่น่าสนใจตัวแปรหนึ่งคือบุคลิกภาพ เพราะนอกเหนือจากองค์ประกอบทางด้านสติปัญญาแล้ว บุคลิกภาพยังมีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Lavin 1965 อ้างถึงใน รุ่งนภา ทิษะ 2522 : 2) และผลจากการศึกษาของนักการศึกษาหลายคนก็ได้ผลออกมาในลักษณะอย่างเดียวกัน เช่น โดตี (Doty 1964 อ้างถึงในไชยยศ เรืองสุวรรณ 2526 : 181) ได้วิจัยพบว่าการเรียนรู้จะสัมพันธ์กับบุคลิกภาพของแต่ละบุคคล เช่น ผู้เรียนที่มีความกระตือรือร้นในการที่จะได้ เป็นที่ยอมรับของสังคมจะเรียนด้วยบทเรียนแบบโปรแกรมไม่ได้ผล เนื่องจากไม่มีโอกาสได้ร่วมกิจกรรมกับเพื่อน ๆ ในชั้น แต่ในทางตรงกันข้ามผู้เรียนที่มีความมั่นใจในตัวเองน้อยและมีความกังวลใจในข้อทดสอบจะเรียนด้วยบทเรียนแบบโปรแกรมได้ดี บุษเชอร์ (Butcher 1968 : 75) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและสติปัญญา พบว่าไม่แน่นอนเสมอไปที่มีความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับสติปัญญา นักเรียนมีโอกาสที่จะได้รับอิทธิพลจากบุคลิกภาพของเขาเอง ของครู และสิ่งแวดล้อม ผลที่ได้นี้สอดคล้องกับการศึกษาของเทรเวอร์ส (Travers 1955 : 356) ซึ่งพบว่า องค์ประกอบด้านบุคลิกภาพมีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่น้อยไปกว่าองค์ประกอบด้านสติปัญญา ดังนั้นในระยะที่ผ่านมาจึงมีงานวิจัยจำนวนมากที่มุ่งศึกษาเกี่ยวกับตัวแปรด้านบุคลิกภาพ

ซาแวง (Savage 1966 : 91-94) ได้หาความสัมพันธ์ระหว่างการแสดงตัว
ลักษณะทางอารมณ์ และอาการประสาทกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในชั้นเด็กเล็ก
จำนวน 93 คน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่มีลักษณะการแสดงตัวสูง จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการ
เรียนสูง ต่อมาในปลายปี ค.ศ. 1966 ริคคิง (Ridding 1966 : 397-398) ได้ศึกษาความ
สัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ และคณิตศาสตร์ ผลการ
วิจัยพบว่า ไม่มีความสัมพันธ์ระหว่างความมั่นคงทางอารมณ์กับการมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แต่
มีความสัมพันธ์สูงระหว่างลักษณะที่ชอบแสดงตัวและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและในทางตรงกันข้าม
ผู้ที่ชอบ เก็บตัวก็จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำตามไปด้วย

เอนทวิสต์,เทิลและคินนิงแฮม (Entwistle and Cunningham, 1968 : 123-132)
ได้วัดบุคลิกภาพด้านการแสดงตัวและเก็บตัว ลักษณะทางอารมณ์และอาการประสาทของนักเรียน
ที่มีอายุประมาณ 13 ปี จำนวน 2,995 คน และหาความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
พบว่า คะแนนด้านการแสดงตัวและเก็บตัวมีความสัมพันธ์ไม่เป็นเส้นตรง (Non-linear) กับ
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพราะมีความแตกต่างทางด้านเพศเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย นักเรียนหญิง
ที่แสดงตัวและนักเรียนชายที่เก็บตัวจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง

เจ ดี แมคเนล (J.D. Mcneil กล่าวถึงใน Naylor 1972 : 14) ได้ศึกษา
เกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหญิงและนักเรียนชายพบว่า นักเรียนชายจะมีผล
การเรียนดีกว่านักเรียนหญิง เมื่อใช้บทเรียนแบบโปรแกรม แต่ยังไม่อาจวิเคราะห์สาเหตุ
ที่แน่นอนได้

จากการศึกษาผลงานวิจัยดังกล่าวแล้ว เป็นที่น่าสังเกตว่า นอกเหนือจากสถิติปัญหาแล้ว
บุคลิกภาพและเพศก็มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทั้งนี้ เป็นผลมาจากความแตกต่าง
ระหว่างบุคคลของผู้เรียน ดังนั้นไม่ว่าจะเป็นการเรียนการสอนแบบใดก็ตาม จำเป็นอย่างยิ่งที่
จะต้องคำนึงถึงเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคลด้วย เสมอ (นิพนธ์ สุขปรีดี 2520 : 92) ซึ่ง
ก็เป็นที่ยอมรับโดยนักการศึกษาโดยทั่วไปแล้วว่า การสอนที่สอดคล้องและสนองในเรื่องความแตกต่าง
ระหว่างบุคคลที่ดีที่สุดคือการสอนแบบ เอกบุคลิก และการสอนแบบนี้จะต้องอาศัย เทคนิควิธีและสื่อ
บางอย่างที่จะช่วยให้การสอนดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งปัจจุบันสื่อชนิดหนึ่งซึ่งกำลัง

ได้รับความนิยมเป็นอย่างมากก็คือ เครื่องคอมพิวเตอร์ การนำคอมพิวเตอร์มาใช้เป็นเครื่องช่วยสอนที่รู้จักกันในชื่อว่า "คอมพิวเตอร์ช่วยสอน" (Computer-Assisted Instruction : CAI) นั้นเป็นนวัตกรรมทางการศึกษาที่น่าสนใจ (Sampath et al 1981 : 255) เพราะเป็นการใช้สื่อการสอนสำหรับการสอนในลักษณะหนึ่งซึ่งสนองตอบความมุ่งหมายของการสอนแบบเอ็กต์มูคคูล ดังความเห็นของกาเยและบริกส์ (Gagné and Briggs 1979 : 261-268) พอสรุปได้ว่า การจัดการสอนแบบเอ็กต์มูคคูลนี้ก็เพื่อเป็นหนทางทำให้การสอนบรรลุจุดมุ่งหมายตามความต้องการและบุคลิกภาพของผู้เรียนแต่ละคน การใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอนยังสนองความสามารถและความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี ทั้งนี้เนื่องจากผู้เรียนมีโอกาสเรียนด้วยตนเอง และเป็นไปตามความสามารถของตนเอง ผู้ที่เรียนเร็วก็ก้าวหน้าเร็ว ผู้ที่เรียนช้าก็ก้าวหน้าช้า ไม่จำเป็นต้องเรียนไปพร้อม ๆ กัน การใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอนยังตรงกับทัศนคติในการแบ่งประเภทการสอนแบบเอ็กต์มูคคูลของกาเยและบริกส์ (Gagné and Briggs 1979 : 268-269) ที่ว่า ผู้เรียนจะเรียนตามความเร็วของตนเอง (Self-Pacing) เป็นการเรียนที่ผู้เรียนควบคุมอัตราความเร็วหรือความสามารถของตนเอง ความมุ่งหมายที่ครู (หลักสูตร) กำหนดให้ผู้เรียนใช้สื่อและวัสดุในการเรียนและจุดมุ่งหมายอย่างเดียวกัน แต่จะบรรลุจุดมุ่งหมายในเวลาที่แตกต่างกันตามความสามารถของแต่ละบุคคล สปลิตเจอร์เบอร์ (Splittgerber 1979 : 20) เป็นผู้หนึ่งที่กล่าวว่าคอมพิวเตอร์อาจเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้บรรลุวัตถุประสงค์สูงสุดทางการศึกษา ซึ่งก็คือการเรียนการสอนแบบเอ็กต์มูคคูลสำหรับผู้เรียนทุกคน และเป็นที่คาดหมายว่าคอมพิวเตอร์จะทำให้เกิดการปฏิรูปทางการเรียนการสอนได้

คอมพิวเตอร์ช่วยสอนจัดได้ว่าเป็นการสอนแบบโปรแกรมประเภทหนึ่งซึ่งเป็นการรวมระหว่างบทเรียนแบบโปรแกรมและเครื่องช่วยสอนไว้ด้วยกัน (นิพนธ์ สุขปรีดี 2520 : 93) บทเรียนแบบโปรแกรมที่อยู่ในลักษณะของเครื่องช่วยสอนจะช่วยให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการเรียนได้ดีกว่าบทเรียนแบบโปรแกรมที่อยู่ในรูปของสิ่งพิมพ์ เพราะสามารถบันทึกให้คะแนนและให้ข้อมูลย้อนกลับในการตอบสนองกับผู้เรียนได้อย่างรวดเร็ว นอกจากนี้ยังสามารถใช้กับบทเรียนโปรแกรมแบบสาขาได้เป็นอย่างดี รวมทั้งสามารถจัดปัญหาที่ผู้เรียนแอบดูคำตอบที่ถูกก่อนที่จะตอบคำถามในบทเรียน (Bullock 1978 : 16-17) ส่วนการใช้ไมโครคอมพิวเตอร์เป็นเครื่องช่วยสอน

ประหยัคกว่าการใช้คอมพิวเตอร์ขนาดใหญ่ อีกทั้งยังสามารถพัฒนาให้ใช้กับโปรแกรมเดิมที่ใช้กับเครื่องขนาดใหญ่ได้ (Gull 1980 : 40)

คอมพิวเตอร์ในฐานะ เครื่องช่วยสอนมีลักษณะพิเศษคือ ทั้งผู้เรียนและคอมพิวเตอร์ต่างก็มีส่วนร่วมในการรับและส่งข้อมูล ซึ่งคุณสมบัตินี้ เครื่องช่วยสอนสมัย เก่าไม่อาจกระทำได้ (Edmands 1980 : 97) คอมพิวเตอร์ถือได้ว่าเป็น เครื่องมือที่มีความสามารถในการ เลียนแบบได้อย่างสมบูรณ์ยิ่งถ้าเราให้ข้อมูลและวิธีการว่าระบบใดระบบหนึ่งทำงานได้อย่างไรแล้ว คอมพิวเตอร์จะสามารถปฏิบัติงานนั้น ๆ ได้ ดังนั้นคอมพิวเตอร์ย่อมจะสามารถทำ เลียนแบบ การสอนของครูได้เช่นกัน (Miller 1983 : 17-19) คอมพิวเตอร์ในฐานะที่เป็นสื่อการสอนอย่างหนึ่งนั้น มีข้อแตกต่างที่ได้ เปรียบ เครื่องมืออย่างอื่น เช่น การตัดสินใจโดยอาศัยข้อมูลที่ได้รับการโต้ตอบกับผู้เรียนตามความสามารถและความสนใจของผู้เรียนแต่ละคน นอกจากนี้ คอมพิวเตอร์สามารถควบคุมอุปกรณ์อื่น ๆ ได้ด้วย ซึ่งช่วยให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และถึงแม้คอมพิวเตอร์จะมีข้อจำกัดในการใช้อยู่บ้าง เช่น ต้องใช้ภาษาพิเศษในการสั่งงาน แต่ข้อจำกัดนี้ก็กำลังได้รับการแก้ไขปรับปรุง (O'Shear and Self 1983 : 60) จากคุณสมบัติของคอมพิวเตอร์ช่วยสอนจะเห็นว่า ผู้เรียนทุกคนสามารถเรียนจากคอมพิวเตอร์ช่วยสอนได้ แต่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนย่อมแตกต่างกันไปตามความสามารถและความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียนแต่ละคน และ เพื่อให้การใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอนให้เกิดประโยชน์มากที่สุด จึงมีการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอนในลักษณะต่าง ๆ กันดังนี้ การศึกษาทัศนคติของผู้เรียนต่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (Mathis et al 1970 : 46-51 ; Knerr 1978, Cited by Clement 1981 : 28-32), เจมิสันและโลวัตต์ (Jamison and Lovatt 1983 : 145-147) ได้ศึกษาเกี่ยวกับตัวผู้เรียนที่มีความประหลาดติและมีปัญหาพบว่าไม่มีความแตกต่างกันในผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ฮอปไมเออร์ (Hopmeier 1981 : EJ 268-637), ฮอฟมานด์และวอเตอร์ส (Hoffman and Waters 1982 : 20-21) ได้วิจัยเกี่ยวกับผลของบุคลิกภาพแบบเก็บตัวจะได้รับประโยชน์จากการเรียนด้วย

คอมพิวเตอร์ช่วยสอนมากกว่าผู้เรียนที่มีบุคลิกภาพแบบแสดงตัว นอกจากนี้ เดนซ์ (Dence 1980 : 50-54) ได้รวบรวมงานวิจัยด้านคอมพิวเตอร์ช่วยสอนตั้งแต่ปี ค.ศ. 1969-1978 งานวิจัยส่วนใหญ่เป็นงานวิจัยเกี่ยวกับลักษณะของบทเรียน การเปรียบเทียบวิธีสอนและเวลาที่ใช้สอน ซึ่งเป็นที่น่าสังเกตุว่างานวิจัยเกี่ยวกับบุคลิกภาพกับเพศของผู้เรียนยังมีผู้ศึกษาไม่มากนัก จึงควรทำการวิจัย เพื่อศึกษาผลของบุคลิกภาพกับเพศต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากคอมพิวเตอร์ช่วยสอน รวมทั้งจากการศึกษาเกี่ยวกับลักษณะความแตกต่างระหว่างบุคคลทำให้พบว่า บุคลิกภาพและเพศมีผลต่อการเรียนรู้เสมอ จึงได้มีการค้นคว้า เพื่อหาวิธีสอนที่จะสนองตอบในเรื่องเหล่านี้ เพื่อให้ผู้เรียนจะได้บรรลุจุดมุ่งหมายในการเรียนได้ทัดเทียมกัน โดยเรียนช้าหรือเรียนเร็วตามความสามารถของแต่ละคน การนำคอมพิวเตอร์ช่วยสอนมาใช้เพื่อส่งเสริมการสอนแบบเอ็กต์บุคคล จึงเป็นเรื่องที่น่าสนใจ ถึงแม้ว่าประเทศไทยจะยังไม่มีการใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอนอย่างจริงจัง หากขณะนี้เริ่มมีการสอนรายวิชาคอมพิวเตอร์ตลอดจนมีผู้สร้างบทเรียนสำหรับคอมพิวเตอร์แล้ว จึงมีทางเป็นไปได้ที่ประเทศไทยจะนำไมโครคอมพิวเตอร์มาเป็นเครื่องช่วยสอน และด้วยเหตุที่ว่าการศึกษาทางคอมพิวเตอร์ช่วยสอนส่วนใหญ่ มิได้มุ่งศึกษาผลของบุคลิกภาพกับเพศ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาผลของตัวแปรเหล่านี้ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากคอมพิวเตอร์ช่วยสอน อันจะเป็นแนวทางในการสร้างบทเรียนให้เหมาะสมกับลักษณะของผู้เรียน ทั้งยังประสงค์ที่จะนำบทเรียนโปรแกรมที่มีอยู่แล้วมาดัดแปลงเพื่อใช้กับคอมพิวเตอร์ช่วยสอน และเพื่อเป็นประโยชน์ในการวางแผนเกี่ยวกับการนำไมโครคอมพิวเตอร์มาใช้ในวงการศึกษาของประเทศไทยต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาผลของบุคลิกภาพกับเพศ ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ เรื่อง คำนำหน้านาม โดยใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน

สมมติฐานของการวิจัย

1. นักเรียนที่มีบุคลิกภาพแบบ เก็บตัวจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ โดยใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน ตีกว่านักเรียนที่มีบุคลิกภาพแบบแสดงตัว
2. นักเรียนชายจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษโดยใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอนตีกว่านักเรียนหญิง

ขอบเขตของการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่างนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 นี้ จำกัดเฉพาะนักเรียนโรงเรียน
วชิรธรรมสาธิต ปีการศึกษา 2527
2. บทเรียนแบบโปรแกรมที่ใช้ในการวิจัย จำกัดขอบเขตเฉพาะเรื่อง การใช้
คำนำหน้านาม A, AN, THE ซึ่งดัดแปลงมาใช้กับคอมพิวเตอร์ จากวิทยานิพนธ์ของลักขณา
สุคนธวิท (2518)
3. มุคลิกภาพที่จะศึกษา จำกัดเฉพาะบุคลิกภาพแบบ เก็บตัวและแบบแสดงตัว

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

1. บุคลิกภาพแบบ เก็บตัว หมายถึงลักษณะของบุคคลที่ชอบ เก็บตัวแยกจากคนอื่น ชอบ
อ่านหนังสือมากกว่าที่จะสนิทสนมกับ เพื่อน ทำอะไร เดิมไปด้วยความระมัดระวัง และมักมีแผนการ
ล่วงหน้า เจ้าระเบียบ เป็นคนซื่อตรง ซื่อายไม่ชอบความตื่นเต้น ควบคุมอารมณ์ ไม่ใคร่แสดง
ความรู้สึก อาจมองโลกในแง่ร้าย ให้ค่านิยมกับจริยธรรมสูง
2. บุคลิกภาพแบบแสดงตัว หมายถึงลักษณะของบุคคลที่ชอบ เข้าสังคม ชอบสังสรรค์
มีเพื่อนมาก ไม่ชอบอ่านหนังสือ หรือศึกษาโดยลำพัง ชอบกิจกรรมที่ให้ความตื่นเต้น มองโลก
ในแง่ดี เบิดเผย มีแนวโน้มที่จะก้าวร้าววู่วาม ไม่ควบคุมอารมณ์
3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง คะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบหลังการเรียน
วิชาภาษาอังกฤษ เรื่องคำนำหน้านาม จากคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. เป็นแนวทางในการดัดแปลงบท เรียนโปรแกรมที่มีอยู่ เดิม มาใช้กับคอมพิวเตอร์
ช่วยสอน
2. เพื่อมีโอกาสนำ เครื่องมือสำรวจบุคลิกภาพแบบ เก็บตัวและแบบแสดงตัว
มาใช้ให้เป็นประโยชน์ เพื่อการค้นคว้าที่สำคัญทางการศึกษา ในด้านการนำคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

มาใช้กับนักเรียนที่มีลักษณะต่างกัน

3. เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนแบบ เอกัตบุคคล หรือการจัดโปรแกรมการเรียนสำหรับผู้เรียนที่มีลักษณะต่างกัน เพราะคอมพิวเตอร์ช่วยสอนในเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคล

4. เป็นแนวทางในการวิจัยทางด้านคอมพิวเตอร์ช่วยสอนต่อไป

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย